

**Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «Фаховий музичний
коледж» КЗВО «Дніпровська
академія музики» ДОР»

Олена ПОТОЦЬКА

«29» серпня 2025 року

**СИЛАБУС
НОРМАТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КЛАС АНСАМБЛЮ»**

“Мистецтво джазу”

Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань – В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність – В5 Музичне мистецтво
Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

**Д н і п р о
2 0 2 5**

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Дисципліна «Клас ансамблю» входить до циклу обов'язкових дисциплін циклу професійної та практичної підготовки. Процес вивчення дисципліни «Клас ансамблю» спрямований на розкриття індивідуальних творчих здібностей здобувача фахової передвищої освіти, на його самореалізацію шляхом напрацювання комплексу виконавської майстерності задля втілення власних художніх намірів.

КОМПЕТЕНТНОСТІ

У межах цього курсу здобувачі освітньо-професійного ступеню «Фаховий молодший бакалавр» формують інтегральну, загальні та спеціальні компетентності, передбачені освітньо-професійною програмою «Музичне мистецтво».

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва або у процесі навчання, що вимагає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, історії мистецтва, музичного виконавства та педагогіки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні (ЗК)

ЗК 8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях;

Спеціальні (СК)

- СК 2. Здатність демонструвати достатній рівень виконавської майстерності;
- СК 3. Здатність відтворювати художньо-образний зміст музичного твору у виконавській діяльності;
- СК 4. Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та методології музичного мистецтва.
- СК 5. Здатність демонструвати професійні навички та уміння у музично-теоретичній/виконавській/педагогічній/організаційно-творчій діяльності;
- СК 7. Здатність самостійно організовувати та провадити індивідуальний та/або колективний репетиційний процес у професійній діяльності.
- СК 8. Здатність оперувати професійною термінологією.
- СК 9. Здатність застосовувати інтегровані знання з інших видів мистецтва в професійній діяльності.
- СК 11. Здатність відслідковувати і оцінювати власний прогрес та досягнення у професійній сфері, проявляти критичну самосвідомість.

СК 12. Здатність здійснювати міжособистісну та соціальну взаємодію для досягнення професійних цілей.

СК 13. Здатність презентувати результати своєї творчої/педагогічної/організаційно-творчої діяльності перед аудиторією з урахуванням її специфіки.

СК 14. Здатність до професійної самореалізації.

ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ. Для здобувачів на основі базової середньої освіти: кількість кредитів ЄКТС — 5, Курси III — IV, Семестри V — VIII, загальний обсяг — 150 годин, з них аудиторних — 71 годин, самостійних — 79 години. Для здобувачів на основі повної загальної середньої освіти: кількість кредитів ЄКТС — 4, Курси II — III, Семестри III — VI, загальний обсяг — 120 годин, з них аудиторних — 71 годин, самостійних — 49 години.

МЕТОЮ навчальної дисципліни «Клас ансамблю» є підготовка здобувачів освітнього рівня «фаховий молодший бакалавр» до концертно-виконавської діяльності в сфері сучасної джазової музики, а також виховання у молодих музикантів найякісніших виконавських навичок професійного володіння інструментом.

На курсі “Клас ансамблю” здобувачі опановують необхідні компетенції для освоєння сучасних моделей, методів, засобів та форм музикування у відповідності з найновішими тенденціями у фахових дисциплінах джазової направленості; **починають володіти** основним комплексом теоретичних знань та практичних навичок для реалізації свого виконавського потенціалу та викладання фахових дисциплін джазової направленості; **вчать**ся застосовувати отримані знання з курсу «Курс підготовки сучасного педагога» на практиці; стають музикантами-професіоналами з широким музично-культурним кругозором на базі знань і навичок, отриманих на першому рівні музичної освіти.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (РН)

Після закінчення курсу здобувач фахової передвищої освіти повинен вміти:

РН 3. Грати на музичному інструменті/співати артистично, технічно, осмислено відтворюючи художньо-образний зміст музичного твору відповідно до його стильових особливостей.

РН 4. Читати та відтворювати нотний запис тексту музичного твору;

РН 6. Визначати зміст, форму, жанрово-стильові особливості музичного твору як на слух, так і при вивченні нотного тексту;

РН 12. Проводити індивідуальний та/або колективний репетиційний процес у виконавській/освітній/організаційно-творчій діяльності (відповідно до освітньо-професійної програми).

РН 15. Позитивно сприймати конструктивні критичні зауваження фахівців щодо своїх навчальних та творчих результатів і використовувати їх для власного професійного розвитку.

МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ В СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНІЙ ПОСЛІДОВНОСТІ

Нормативна навчальна дисципліна «Клас ансамблю» вивчається з третього семестру другого курсу (ПЗСО) та п'ятого семестру третього курсу (БСО) та є складовою частиною циклу професійної та практичної підготовки фахівців. Навчальна дисципліна «Клас ансамблю» є важливим практичним компонентом циклу фахових дисциплін та нерозривно поєднана з багатьма нормативними та вибірковими складовими навчального процесу.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Дисципліна «Клас ансамблю» реалізується у вигляді групових занять та самостійної роботи здобувачів фахової передвищої освіти.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ.

1. У процесі роботи над художньо-навчальним матеріалом:
 - словесні (бесіда, пояснення);
 - наочні (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження);
 - практичні (індивідуальна гра на інструменті).
2. За організаційним характером навчання:
 - методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності;
 - методи контролю та самоконтролю у навчанні;
 - бінарні (поєднання теоретичного та практичного) методи навчання.
3. За логікою сприймання та засвоєння навчального матеріалу:
 - індуктивно-дедукційні,
 - репродуктивні,
 - проблемні,
 - інтерпретаційні,
 - постановочно-аналітичні.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Заняття з дисципліни «Клас ансамблю» базуються на програмі, що формується викладачем на основі рівня студентів, їх індивідуальних здібностей. Протягом кожного семестру колектив (ансамбль) готує програму, що складається з 3—4-х композицій різного стилістичного напрямлення. Кожен твір має бути у оригінальному

аранжуванні/авторським та вирішувати творчі завдання колективу на визначений проміжок начального часу.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ. Контрольні заходи включають поточний, семестровий та підсумковий контроль і проводяться у формі виступів. Вимоги до контрольних заходів розробляються цикловими комісіями.

Підсумкова атестація у формі екзамену здійснюється з метою підведення підсумків даного навчального курсу та представляє собою виконання творів у
обсязі, визначеному програмою дисципліни.

ПОЛІТИКА КУРСУ («Правила гри»). Курс передбачає індивідуальну та самостійну роботу. Середовище на занятті є творчим, відкритим до конструктивної критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Пропуски занять здобувачами припустимі тільки з поважних причин та підлягають відпрацюванню.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Боголюбов О. О. Українські джазові проекти початку ХХІ століття у світових інтеграційних процесах. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2024. Вип. 26. С. 27–80.
2. Войченко О. Шпортько О. Дихотомія «Джаз та академічна музика»: минуле та сьогодення. *Вінок митців і мисткинь*. 2020. Вип. 3. С. 107-110
3. Павленко О.М. Особливості виконання джазу. Методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Ніжин. 2023. 247 с.
4. Плохотнюк О., Головльов О. Інноваційні підходи у виконавстві на ударних інструментах в Україні. Вип. 3, Київське музикознавство, 2025, С. 274-287.
5. Попова А.О. Джазове мистецтво сучасної України: особливості становлення та розвитку // *Музичне мистецтво і культура*. 2021. Вип. 32, кн. 1. С. 137–148.
6. Рукомойніков О. Джазовий саксофоніст у сучасному музичному просторі: три творчі портрети. *Київське музикознавство*, (58), 2019. 207-227. <https://doi.org/10.33643/kmus.2019.58.16>.
7. Стецюк Р. О. Саксофон у джазі: аспекти парадигматики. – Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти. Вип. 53, Харків, 2019, С. 177-199.

8. Стецюк Р.О. Джазова саксофонна імпровізація: параметри фактури та синтаксису. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти*. Вип. 57, Харків, 2020, С. 88-109.
9. Стецюк Р.О. Джазова саксофонна імпровізація: параметри фактури та синтаксису. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти*. Вип. 57, Харків, 2020, С. 88-109
10. E. Tate "Pentatonic improvisation". U.S.A. 2021
URL: www.scribd.com/document/586529247/Pentatonic-Improvisation-Evan-Tate

Додаткова:

1. Апатский В.Н. Камерный ансамбль и воспитание оркестрового музыканта. *Дослідження, досвід, спогади*. Вип. 6. К.: Київська середня спеціальна музична школа ім. М.В. Лисенка, 2005. С. 143–153.
2. Богданов В. Історія духового музичного мистецтва України: Від найдавніших часів до початку ХХ ст. Харків: Основа, 2000. 344 с.
3. Буркацький З.П. Інструктивно-художній матеріал в системі формування майстерності кларнетиста: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.03 Музичне мистецтво / Одеська державна музична академія ім.М.А.В. Нежданової. Одеса, 2004. 16 с.
4. Буркацький З. Про розвиток пальцевої техніки кларнетиста. Музичне виконавство. *Науковий вісник НМАУ ім. П.І. Чайковського*. Вип. 3. К., 1999. С. 44-53.
5. Вовк Р.А. Історія, акустична природа і виразні можливості аплікатури кларнета: дис. ... канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.03 Музичне мистецтво. К., 2004. 204 с.
6. Гишка І. Базінг: історія та генезис (до питання методики навчання гри на мідних духових інструментах). Музичне виконавство. *Науковий вісник НМАУ ім. П.І. Чайковського*. Вип. 18. Київ, 2001. С. 282–289.
7. Горват І., Вассербергер І. Основи джазової інтерпритації. — Київ: Музична Україна, 1980. 120 с.
8. Посвалюк К.В. Творча діяльність Миколи Бердієва у контексті розвитку виконавства на трубі в Україні (1940–1980-ті роки): автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 Музичне мистецтво. К., 2016. 19 с.
9. Польська І. І. Виконавський простір та мізансцена музичного ансамблю. *Культура України*. Вип.5. Мистецтвознавство: Зб.наукових праць. Харків: ХДАК, 1999. С. 131–140.
10. Симоненко В. С. Мелодії джазу. — Київ: Музична Україна? 1984. 318 с.
11. Симоненко В. Українська енциклопедія джазу. *Центр музичної інформації НСКУ*. Київ, 2004. 231 с.
12. Asriel Andre, Jazz (Aspekte und Analysen).— Berlin:VEB Lied der Zeit Musikverlag, 1985. 435 с.
13. Ted Pease, Ken Pullig. Modern Jazz Voicing: Arranging for Small and Medium Ensembles. Berklee, Boston, U.S.A. 2004. Joe Mulholland, Tom Hojnacki. The Berklee Book of Jazz Harmony. Berklee, Boston, U.S.A. 2013.

14. Bert Ligon. Jazz Theory Resources: Volume Two, Tonal, Harmonic, Melodic, & Rhythmic Organization of Jazz. Bluemound, U.S.A. 2001. 75 p.
15. Bill Dobbins. Jazz Arranging and Composing: A Linear Approach. U.S.A. 2015. 157 p.
16. Jonathan Harnum. Basic Jazz Theory: How to Read, Write, and Understand Written Music, Volume 1. U.S.A. 2001. 173 p.
17. Michael League: Snarky Puppy's Jazz-Schooled, Grassroots Visionary видання «All About Jazz». 215 p.
18. Santi, M. Improvisation: Between Technique and Spontaneity : Cambridge Scholars Publishing, Cambridge, England. 2010. 259 p.
19. Wong Herb: Jazz Fakebook. — Milwaukee: Hal Leonard Corporation, 1988. 447 с.

Інформаційні ресурси

1. Collier, J. The Making of Jazz. URL: <https://www.scribd.com/document/319676841/The-Making-of-Jazz-James-Lincoln-Collier-Papermac>
2. Дніпропетровська обласна універсальна бібліотека. URL: www.lib.dp.ua